

**UNIVERSITATEA DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE “VICTOR BABEȘ”
TIMIȘOARA
FACULTATEA DE MEDICINĂ
DEPARTAMENTUL VIII - NEUROȘTIINȚE**

OANA STEPAN

MEMORIU ȘTIINȚIFIC

**Rolul factorilor clinici și non- clinici în apariția simptomelor
obsesiv-compulsive, anxioase și depresive la femeile aflate
în perioada perinatală**

Coordonator Științific

PROF. UNIV. DR. HABIL. ENĂTESCU VIRGIL-RADU

**Timișoara
2026**

I. Motivarea cercetării

Perioada perinatală reprezintă una dintre cele mai sensibile etape din viața unei femei, caracterizată prin modificări biologice, hormonale, psihologice și sociale profunde. În acest context, riscul de apariție a simptomelor psihopatologice este semnificativ crescut, literatura de specialitate evidențiind o prevalență importantă a simptomelor depresive, anxioase și obsesiv-compulsive în sarcină și postpartum.

Motivarea acestei cercetări derivă din necesitatea unei abordări integrate a sănătății mintale perinatale, care să depășească perspectiva strict biologică sau strict psihiatrică. Deși numeroase studii au analizat separat tulburările depresive sau anxioase în perioada perinatală, există mai puține cercetări care să investigheze concomitent rolul factorilor clinici (antecedente psihiatrice, complicații obstetrice, patologie somatică, istoricul de tratament) și al factorilor non-clinici (suport social, statut marital, nivel educațional, factori socio-economici, stres psihosocial) în emergența simptomelor psihopatologice.

În plus, simptomatologia obsesiv-compulsivă din perioada perinatală este adesea subdiagnosticată sau confundată cu preocupări materne „normale”, ceea ce justifică necesitatea unei analize riguroase și diferențiate. Cercetarea de față își propune să contribuie la clarificarea acestor aspecte și să ofere date relevante pentru identificarea precoce a femeilor cu risc crescut de vulnerabilitate psihică în perioada perinatală.

II. Structura tezei de doctorat

Teza de doctorat este structurată în două părți bine conturate, o parte principală și o parte specială, organizarea acesteia urmărind o progresie logică de la fundamentele teoretice și conceptuale către analiza empirică și interpretarea rezultatelor obținute.

Partea generală are rolul de a fundamenta teoretic și științific tema cercetării și cuprinde patru capitole, care oferă cadrul necesar înțelegerii sănătății mintale perinatale și a factorilor implicați în apariția simptomelor psihopatologice la femei în această perioadă.

Partea specială a tezei este dedicată demersului de cercetare propriu-zis și are ca obiectiv investigarea empirică a rolului factorilor clinici și non-clinici în apariția simptomelor depresive, anxioase și obsesiv-compulsive în perioada perinatală. Aceasta este structurată în trei studii distincte, complementare din punct de vedere metodologic și conceptual, care permit o analiză aprofundată și integrativă a

vulnerabilității psihice maternelor.

III. Contribuții științifice esențiale

1. "Evaluating the Impact of Obsessive-Compulsive Symptoms and Personality Types on Perinatal Depressive Symptoms"

Neda-Stepan Oana, Cătălina Giurgi-Onu, Andreea Sălcudean, Elena Bernad, Brenda-Cristiana Bernad, Estera Boeriu, and Virgil Radu Enătescu. 2024 . Behavioral Sciences 14, no. 7: 589. <https://doi.org/10.3390/bs14070589>.

Primul studiu empiric a investigat impactul simptomelor obsesiv-compulsive (SOC) și al trăsăturilor de personalitate asupra simptomelor depresive perinatale, într-un lot clinic din România. Au fost evaluate 96 de femei – 47 cu depresie perinatală și 49 controale – utilizând NEO-FFI, Obsessive-Compulsive Inventory (OCI), State-Trait Anxiety Inventory (STAI-Y) și Edinburgh Postnatal Depression Scale (EPDS). Rezultatele au arătat scoruri mai mari de neuroticism și scoruri mai mici de deschidere (openness) la participantele depresive, precum și niveluri crescute de SOC, în special în domeniile „ordonare” și „colectare/hoarding”. Analiza de regresie logistică a identificat neuroticismul, deschiderea, anxietatea și scorul total OCI drept predictori semnificativi ai severității depresiei. Longitudinal, din perioada antenatală până la postpartum, s-au înregistrat creșteri ale anxietății, comportamentelor de spălare și ordonare și scorurilor EPDS. Concluzia: SOC, mai ales cele legate de ordine și curățenie, pot amplifica riscul depresiv la mamele vulnerabile.

2. "The Influence of Personality Traits on Postpartum Depression: A Systematic Review Based on the NEO-FFI Scale"

Neda-Stepan Oana, Cătălina Giurgi-Onu, Andreea Sălcudean, Elena Bernad, Brenda-Cristiana Bernad, and Virgil Radu Enătescu. 2024. Diseases 12, no. 5: 82. <https://doi.org/10.3390/diseases12050082>.

Al doilea studiu a fost o revizuire sistematică a 7 studii eligibile (n = 4.172) din contexte culturale diverse – Croația, Polonia, Spania, China, Iran și România – privind relația dintre trăsăturile de personalitate măsurate prin NEO-FFI și depresia postpartum. Urmând ghidul PRISMA și înregistrată în PROSPERO, revizuirea a confirmat neuroticismul ca cel mai constant predictor al DPP. S-au identificat asocieri

protective pentru extraversiune și conștiinciozitate, deși rezultatele au fost mai puțin consistente pentru deschidere și agreabilitate. Diferențele în mărimea efectelor și în tiparele de asociere au fost atribuite metodologiilor, demografiei, normelor culturale și momentului evaluării postpartum. Concluzia: evaluarea personalității cu NEO-FFI poate fi un instrument valoros în stratificarea riscului, dar acuratețea predicției crește când se integrează factori psihosociali și biologici.

3. "Personality, Perinatal Anxiety, and Substance Use as Converging Determinants of Post-Partum Depression in South-East Europe"

Neda-Stepan Oana, Catalina Giurgi-Oncu, Adela Bosun, Omar Anwar Saleh Al Nakhebi, Codrina Mihaela Levai, Raluka Albu-Kalinovic, Brenda-Cristiana Bernad, Marius Gliga, Adriana Mihai, Radu Neamțu, and et al. 2025. Medicina 61, no. 7: 1149. <https://doi.org/10.3390/medicina61071149>.

Al treilea studiu a analizat personalitatea, anxietatea perinatală, consumul de substanțe, evenimentele de viață și factorii obstetrici ca determinanți ai DPP într-un lot de 102 femei peripartum și 102 controale, potrivite după vârstă. Evaluările au fost realizate în sarcină și la 6 săptămâni postpartum, incluzând EPDS, STAI-Y, NEO-FFI, OCI-R și variabile contextuale precum sprijinul social, evenimentele stresante, fumatul și consumul de alcool. Prevalența DPP a fost de 36%, iar anxietatea de stare a fost cel mai puternic predictor independent – fiecare punct suplimentar crescând riscul cu 10%. Neuroticismul a avut o corelație moderată cu severitatea depresiei, dar efectul său s-a diminuat în modelele multivariate, sugerând o mediere prin anxietatea acută.

Studiul 3 a evidențiat și tipare comportamentale relevante. Gravidele au raportat rate mai scăzute de fumat și consum de alcool decât controalele, ceea ce poate indica o adoptare a obiceiurilor mai sănătoase în sarcină. Femeile peripartum au experimentat de trei ori mai puține evenimente stresante majore decât controalele, posibil datorită unui efect protector al sprijinului social. Totuși, lipsa somnului și oboseala postpartum au fost strâns asociate cu severitatea depresiei, iar alăptarea exclusivă a fost mai puțin frecventă în rândul mamelor depresive. Factorii obstetrici, precum tipul nașterii și nașterea prematură, nu au avut asocieri semnificative după ajustarea pentru variabilele psihosociale.

IV. Contribuții personale

Contribuțiile personale ale doctorandului constau în conceperea și dezvoltarea demersului de cercetare, precum și în integrarea rezultatelor obținute într-un cadru teoretic și clinic coerent. Cercetarea a fost construită pornind de la o analiză critică a literaturii de specialitate din domeniul sănătății mintale perinatale, pe baza căreia au fost formulate ipotezele de lucru și obiectivele studiului.

Doctorandul a elaborat designul metodologic al cercetării, a selectat și utilizat instrumente validate pentru evaluarea simptomelor depresive, anxioase și obsesiv-compulsive, precum și pentru analiza trăsăturilor de personalitate și a factorilor psihosociali relevanți în perioada perinatală. Colectarea datelor clinice și psihosociale a fost realizată cu respectarea principiilor etice și a normelor de bună practică în cercetarea medicală.

Originalitatea contribuției personale este susținută de abordarea integrativă a simptomatologiei psihice perinatale, precum și de relevanța clinică a concluziilor formulate, care pot contribui la îmbunătățirea strategiilor de screening, prevenție și intervenție timpurie adresate sănătății mintale materne.

V. Comentariu critic

Abordarea integrativă a doctorandului, care îmbină analiza factorilor clinici cu cea a factorilor non-clinici implicați în sănătatea mintală perinatală, a permis obținerea unor rezultate originale și relevante pentru domeniul psihiatriei perinatale.

Originalitatea cercetării este susținută de rigoarea metodologică, studiile fiind realizate în conformitate cu reglementările etice în vigoare și validate prin analize statistice adecvate.

Integrarea dimensiunilor psihopatologice, de personalitate și psihosociale într-un cadru unitar contribuie la consolidarea unei direcții de cercetare relevante în domeniul sănătății mintale perinatale, cu potențial de extindere interdisciplinară către obstetrică, psihologie clinică, sănătate publică și medicina de familie.

Cele trei articole științifice rezultate din cercetarea doctorală, publicate în reviste cu factor de impact, confirmă vizibilitatea internațională și relevanța academică a demersului științific, precum și contribuția acestuia la domeniul sănătății mintale perinatale.

VI. Concluzii

Prezenta teză de doctorat îndeplinește criteriile academice și științifice necesare susținerii publice și aduce o contribuție relevantă la domeniul sănătății mintale perinatale. Prin abordarea integrativă a factorilor clinici și non-clinici implicați în apariția simptomelor depresive, anxioase și obsesiv-compulsive, cercetarea oferă o perspectivă cuprinzătoare asupra vulnerabilității psihice materne și deschide noi direcții de cercetare, cu potențial de aplicabilitate clinică și interdisciplinară.

Coordonator științific

Prof. Univ. Dr. Enătescu Virgil Radu

Universitatea de Medicină și Farmacie "Victor Babeș" din Timișoara

Facultatea de Medicină

Departamentul VIII – Neuroștiințe

Semnătura:

Student doctorand

Dr. Stepan Oana

Universitatea de Medicină și Farmacie "Victor Babeș" din Timișoara

Facultatea de Medicină

Semnătura :